

Nu bojkottar vi Expressen!

■ Expressens »svartlistning« av 80 läkare den 25 juli har fått känslorna att svalla hos en hel yrkeskår. Undertecknad som av misstag råkade komma med på listan ringde upp Expressens editionschef och frågade vad de hoppades att uppnå med sin »svarta lista«.

Han beklagade att undertecknad råkat komma med och lovade införa en dementi dagen efter, men menade samtidigt att det låg i allmänhetens intresse att veta vilka läkare som varnats. Men ligger det verkligen i allmänhetens intresse att veta om de bor granne med en läkare som missat ett hål i en tand?

Inga brottslingar

Majoriteten av de läkare som pekades ut i Expressens artikel har inte gjort sig skyldiga till grova eller upprepade tjänstefel. De är heller inga brottslingar. Något uppsåt att skada sina patienter har aldrig funnits. De aktuella läkarna kan därför inte sägas utgöra en grupp samhällsfarliga individer vars namn måste

Replik:

Öppenhet kan bidra till bättre vårdkvalitet

■ Den svenska sjukvården är ett av Expressens mest angelägna områden. De insatser hårt pressad sjukvårdspersonal gör i ekonomisk motvind är värda beundran. Oftast. Ibland, emellertid, sker allvarliga misstag, så allvarliga att de renderar varning. Det är lyckligtvis undantagsfall.

Om vi skall ha en bra debatt kring sjukvården kan den inte bara handla om medicinska framsteg eller bristen på pengar. Kvalitet och personligt ansvar är lika viktiga att behandla på ett öppet sätt. Sjukvårdspersonal sliter ofta hårt, tar ofta ett stort personligt ansvar och lönas sällan för detta efter förtjänst. Det kan synas »orättvist« att vid de tillfällen då tydliga tillkortakommanden förekommit och varning utdelats, särskilt påminna om det personliga ansvaret genom publicering av varningen.

Varningen som disciplinär påföljd är emellertid en del av sjukvårdssystemet, en del i upprätthållandet av den höga kvaliteten och det personliga ansvaret. HSAN ger bara varning vid allvarliga fall av felbehandling. Uppgifterna är offentliga.

Uppgifterna om varningarna är på intet sätt integritetskränkande. De handlar uteslutande om professionella frågor – läkare, tandläkare, sjuksköterskors sätt att utöva sitt yrke, ta sitt yrkesmässiga ansvar. Skillnaden mellan den goda

offentliggöras i medierna i syfte att skydda medborgarna.

Faktum är att det i själva verket kanske ligger i allmänhetens intresse att den här typen av uppgifter inte publiceras. Det är nämligen rimligt att anta att viljan till framtida avvikelserapportering enligt lex Maria nu kommer att avta betydligt sedan tidningen Expressen börjat publicera namnen på de personer som befunnits göra sig skyldiga till tjänstefel.

Blir det så är allmänheten och patienterna de stora förlorarna, då fel som skulle kunna undvikas i framtiden aldrig blir analyserade och åtgärder för deras uppreppning aldrig vidtagna.

Bojkotta tidningen!

Ska vi läkare då sitta tysta och acceptera att bli uthängda på det här sättet? Jag tycker inte det. Jag tycker vi läkare under ett halvår skall bojkotta Expressen. Köp inte tidningen! Avvisa dess journalister när de vill ha uppgifter om antalet

yrkesutövningen och den som är så bristfällig att den renderat varning, är ofta onödigt lidande för den berörda patienten och dennes närstående. Ibland är skillnaden liv eller död.

Berättigat allmänintresse

Det har i olika sammanhang diskuterats om namnet på den som erhållit en varning skall publiceras. Det finns goda argument både för och emot. Bedömningen kan skifta från en tid till en annan. Min uppfattning är att det finns ett berättigat intresse hos allmänheten att få veta vilka läkare som på ett så anmärkningsvärt sätt nyligen åsidosatt sina yrkesskyldigheter att HSAN vidtagit den allvarliga åtgärden att tilldela en varning. En sådan publicering måste dock göras så att det klart och tydligt framgår vad varningen i varje enskilt fall avser.

En av Expressens uppgifter är att påverka. Som chefredaktör och ansvarig utgivare av Expressen vill jag bland annat påverka den svenska sjukvården. Jag, precis som många andra, är bekymrad över resursbristerna. Genom att uppmärksamma och driva på i dessa frågor kan Expressen bidra till förbättringar. När sådana missförhållanden förekommit att de lett till varning, kan vi också, genom offentligheten, bidra till förbättringar. Vi kan inspirera patienter till mer aktiva val av sjukhus och enskilda läka-

skadade i samband med olyckor eller kommentarer till nya medicinska rön!

På så vis kan vi markera att vi inte accepterar den här formen av påhopp. För egen del har artikeln resulterat i en offentlig kränkning som aldrig kommer att kunna repareras. Jag har dock turen att bo i en större stad. Värre är det för de läkare som bor och verkar på små orter. För dem kan den här typen av smutskastning få stora konsekvenser så väl socialt som i deras yrkesutövning.

Men de får väl göra som jag. Jag bojkottar Expressen och tröstar mig med att det kanske dyker upp något färre patienter på min nästa jour nu när de vet vilken »buse« som går lös på nätterna i kirurgakutens lokaler på Centrallasarettet i Västerås.

Per Videhult

doktor, Centrallasarettet, Västerås

re, vi kan genom öppenheten bidra till att kvalitetsanskrängningarna skärps ytterligare.

Jag tror inte – till skillnad från Per Videhult – att publiceringen av varningarna påverkar sjukvårdens avvikelserapportering; därtill är etiken, kvaliteten och ansvaret hos berörda alltför hög. Dessutom hoppas jag att Per Videhult och andra läsare av Läkartidningen förstår att Expressen är en bundsförvant i strävandet mot en god standard i sjukvården.

Till sist: Per Videhults inlägg, i något annan utformning, publicerades i Expressen redan den 29 juli. En rättelse, där det tydligt framgick att Per Videhult överklagat HSANs varning till länsrätten och att den instansen upphävt varningen publicerades den 26 juli.

Joachim Berner
chefredaktör, Expressen